

J. Liotko R. N.

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 24 KWIETNIA 1942r.

/ Popołudniowy. /

I.

Dotyczące Polski.

BOSTON po polsku, 23.IV.godz.20.45.

Wywiad Gen.Sikorskiego z Sunday Express.

Komunikat PATA o przyjeździe oficerów polskich z Anglii do Rosji Sowieckiej.

BEIRUT po polsku, 23.IV.godz.20.45.

PAT donosi o przyjeździe oficerów polskich z W. Brytanii do Zw. Sowieckiego, w celu uzupełnienia kadr wojska polskiego formującego się w Rosji.

KUJBYSZEW po polsku 23.IV.godz.20.15.

Niedoszły kandydat na polskiego Quisslinga. W roku 1939 Polska nie wydała Quisslinga. Co prawda działała w Polsce V kolumna, lecz składała się ona nie z Polaków, a z Niemców. Znalazło się kilku zdrajców, którzy próbowali współpracować z Niemcami, lecz społeczeństwo polskie odcięło się od nich, otoczyło ich nienawiścią i bojkotowało, a nawet na niektórych z nich dokonano zamachów. Próby znalezienia prawdziwego Quisslinga, który mógłby stworzyć rząd i cieszyć się wpływem na społeczeństwo, całkowicie zawiodły. Prof. Estreichner wolał śmierć, niż przyjęcie tej propozycji. Były premier prof. Bartel odmówił współpracy z Niemcami i przypłacił to życiem. Leon Kozłowski, premier z 1933r. znany z poglądów reakcyjnych, założyciel Berezki Kartuskiej, wywieziony przez Rosjan z Polski i zwolniony z obozu na mocy układu polsko-radzieckiego z dnia 31 lipca 41r., przedostał się do Polski w czasie odwrotu wojsk radzieckich i wyraził gotowość współpracy z Niemcami. Lecz jego próby zacieśnienia współpracy z Niemcami, nie znalazły poparcia ze strony społeczeństwa polskiego. Ci, którzy rabują dzieła sztuki i kultury polskiej mianowali go... kustoszem muzeum, do czasu su zanim padnie nań zemsta Narodu Polskiego.

" RADIOSTACJA IM. T. KOŚCIUSZKI" po polsku, 23.IV.godz.19.55.

Zbliża się 1. Maja. Tegoroczny obchód musi wypaść imponująco. Młodzi Polacy powinni zbiec do lasów i wzmocnić partyzanckie oddziały. Pozostali Polacy powinni postarać się o to, by uroczystość 1. Maja stała się żywiołową manifestacją polskiej klasy robotniczej. W dniu tym wszyscy powinni skupić się pod sztandarami czerwonymi i czerwono-białymi, wszyscy bez wyjątku powinni manifestować swoją wiarę w klęskę Hitlera i zwycięstwo narodów milijonujących wolność. Dzień 1. Maja, święto wiosny i młodości, będzie ostatnim tego rodzaju dniem w niewoli.

W Moskwie odbył się wiec kobiet w obronie dzieci przed hitlerowskimi siepaczkami. Na wiecu uchwalono rezolucję wzywającą kołobraty całego świata do zsolidaryzowania się z kobietami sowieckimi w walce z hitlerowskim najazdem.

W Warszawskich fabrykach odbyły się narady robotników w sprawie święta 1. Maja. Po wysłuchaniu audycji radiostacji Kościuszki odbyła się dyskusja, w której brało udział wielu robotników z najrozmaitszych kierunków politycznych. Stary metalowiec oświadczył, że tylko warstwa robotnicza zawsze walczyła i walczy obecnie o wolność i niepodległość i że skoro tak było w latach 1905, 1918 i 1939, to będzie tak i w r. 1942r.

Z ramienia Oddziału Zawiszy przemówił do młodzieży polskiej Zbigniew. W przemówieniu tym wezwał on młodzież polską do bohaterstwa.

Dzieńczęta polskie powinny kierować się hasłem: Lepiej być wdową po bohaterze, niż żoną tchórzę.

W roku bież., jako przełomowym, nie może zabraknąć Polaków w walce z nieubłagana wrogiem ludzkości - Hitlerem.

BRATYSŁAWA po ukraińsku, 23. IV. godz. 22.30.

Wśród barbarzyństw dokonanych przez bolszewików w Kijowie, najbar-
dziej dzikim chyba było zniszczenie części kijowsko-pietrzerskiej Ławry.
Ze względów technicznych nie możemy ujawnić tych wszystkich zniszczeń,
podamy tylko, że kościół katedralny bardzo znacznie ucierpiał. Kościół ten
ma dla nas, Ukraińców specjalne znaczenie. Jest jedną z najstarszych
świątyni i zabytków sztuki, a został zbudowany przez księcia Świętosława.
Znajdowały się tam bezcenne zabytki, jak stare ikony, oraz rzeźbiony oł-
tarz ofiarowany przez księcia Konstantego Ostrogskiego. Ołtarz ten był
czymś w rodzaju panteonu narodu ukraińskiego, bo spoczywają tam
naszych sławnych przodków: walkiego księcia Gleba Mscisławicza, jego żony
Apraksji, pierwszego metropolity kijowskiego Michała, książąt litewskich:
Włodzimierza Olgerdowicza, Siergieja Olgerdowicza, Semiona i Wasyla Oleko-
wiczów, a ponadto przedstawicieli rodziń Sanguszków, Wiśniowieckich, Tysz-
kiewiczów. Ponadto spoczywa tu metropolita Piotr Mohyła oraz pisarz Zahar
Kapuściński. Z niecierpliwością oczekujemy chwili, kiedy będziemy mogli
w całości się dowiedzieć co pozostało nam z zabytków po barbarzyństwach
bolszewickich.

RADIO METROBOL po ukraińsku, 23. IV. godz. 18.00.

Instytut rolniczy w Puławach od roku 1936 prowadzi badanie rośliny
osięji/?, która nadaje się do produkcji kauczuku syntetycznego. W bież. roku
należy się spodziewać powiększenia przestrzeni zasiewu tej rośliny w Gen.
Gub. Produkcja tej rośliny przyniesie duże korzyści dla ludności.

W ub. roku dawały się odczuwać w Galicji duże braki w zakresie
paszy dla zwierząt domowych. W związku z tym w r. b. będzie powiększona prze-
strzeń zasiewów buraka cukrowego i pastewnego. Nasiona będą dostarczone
przez kooperatywy.

II.

Z najważniejszych spraw światowych.

NEW YORK po polsku, 23. IV. godz. 23.15.

Jeden z czytelników umieścił w NYHT artykuł, w którym broni po-
glądu o konieczności unieszkodliwienia Niemców po wojnie. Po wojnie nie-
tylko należy się zająć rekonstrukcją świata pod względem politycznym,
Usiłowania te będą zgóry skazane na niepowodzenie, jeżeli nie zostaną wy-
tępione te elementy narodu niemieckiego, które zarówno w czasie wojny
poprzedniej jak i obecnej, obrały za hasło podbój, mord i rabunek. W re-
kach tych elementów Wilhelm II i Hitler są tylko marionetkami. O ile się
nie zniszczy tych odłamów społeczeństwa niemieckiego, pokój będzie tylko
zawieszaniem broni. Po wojnie poprzedniej popełniono ten błąd zasadniczy,
że projekt zastosowania odpowiedzialności indywidualnej za wojnę i okru-
cicielstwa, nie doszedł do skutku. Należy już dzisiaj przystąpić do przygo-
towań, które pozwolą pociągnąć do odpowiedzialności winowajców w sądach
doraźnych. Trudno oczekiwać konkretnych wyników od tej akcji natychmiast,
jednak po pogorszeniu się sytuacji dla Niemców na froncie, istniejące
sądownictwo będzie działać jako hamulec i może przyczynić się w znacznym
stopniu w końcowym okresie wojny do zmniejszenia liczby niewinnych ofiar.

NYT zamieszcza artykuł Maksa Wernera omawiający straty niemieckie
w Rosji. Twierdzi on, że podane przez Niemców na początku marca br. cyfry,
mianowicie półtora miliona żołnierzy, nie odpowiadają prawdzie. Straty
te są w rzeczywistości większe o 200 %. W okresie początkowym wojny so-
wiecko niemieckiej, straty armii radzieckiej przewyższały straty niemiec-
kie, szczególnie na Ukrainie. Natomiast w okresie walk o Moskwę straty
niemieckie były wyższe od radzieckich. Do strat poniesionych bezpośrednio
na froncie należy jeszcze dodać straty niemieckie z powodu mrozu, wyczer-
pania i chorób. Wojna w Rosji wymagała od Niemców takiego samego natężenia
w ciągu 6-ciu miesięcy, jak w czasie całej wojny poprzedniej. Biorąc pod
uwagę długość frontu i ilość użytych wojsk, dojdziemy do wniosku, że straty
tych 6-ciu miesięcy dla Niemców były także samo jak w czasie wojny pop-
rzedniej. Do tego należy nowocześnie wymagania walki: konieczność
przekamywania linii obronnych ciągnących się włąd na dziesiątki km.,
nowoczesną szybkostrzelną bronią, a wreszcie warunki klimatyczne w Rosji.
Straty niemieckie należy określić na od 400 - 600 tysięcy miesięcznie.
Straty radzieckie były również duże, lecz mniej więcej wyrównały się z tą
tylko różnicą, że Rezerwy radzieckie są dwukrotnie liczniejsze od niemiec-
kich. Na marginesie tego artykułu powiódł dodać, że ponadto należy uwzględ-
nić konieczność utrzymywania przez Niemców licznych garnizonów w krajach

okupowanych oraz możliwość utworzenia drugiego frontu.

III.

O g ó l n e

WEICHSELENDER po polsku 23.IV.godz.16.00.

Rząd turecki zarządził aresztowanie b. pośła angielskiego Rende-
lla/?/ dla zabezpieczenia szkód wyrządzonych przez wybuch materiałów
dynamitowych, przewożonych swego czasu przez wspomnianego dyplomatę.

Przedstawicielstwa dyplomatyczne w Kujbyszewie są zupełnie odcię-
te od życia w ZSRR. Poszczególni dyplomaci mają zupełnie ograniczoną swo-
bodę ruchów. Każdy urzędnik przedstawicielstwa dyplomatycznego jest śle-
dzony przez agentów NKWD. Dyplomaci komunikują się z władzami rządowymi
tylko drogą dyplomatyczną.

Laval stanął na czele rządu francuskiego w decydującej chwili.
Zakłada on swoją politykę odrodzenia Francji na uzdrowieniu jej gospodarki
która przed 1939r. została zahamowana, wskutek sposobów partyjnych. Laval
jest realista i wie, że nie może nastąpić odrodzenie Francji bez uzdowie-
nia stosunków w Europie i że tylko podpowodzenia sprawy nowego ładu w Eu-
ropie, zależy stabilizacja i odrodzenie życia wewnętrznego we Francji.

RADIO METROPOL po ukraińsku, 23.IV.godz.18.00.

Z Kijowa donoszą, że władze ukraińskie zwracają baczna uwagę na
sprawę powiększenia stanu hodowli owiec. Przed wojną poprzednią, na Ukrai-
nie było 6, a potem 9 i pół miliona owiec. Bolszewicy zmniejszyli stan
owiec na Ukrainie do pół miliona, a obecnie wskutek zniszczenia zwierząt
domowych w czasie odwrotu wojsk czerwonych, na Ukrainie znajduje się zaled-
wie kilkadziesiąt tysięcy owiec. Czynnione zabiegów zmierzają do tego, by po-
większyć nie tylko ilość owiec, ale i polepszyć ich rasę. Czynnione są też
starania, by wartość wełny była kilkakrotnie wyższa.

BRATYSŁAWA po ukraińsku, 23.IV.godz.22.30.

Za czasów panowania bolszewickiego na Ukrainie, ludność wiejska
zmniejszyła się z 23 milionów na 19 miłośników, z powodu przesiedlenia do
miast w okresie 1936 - 1939r.

W Kijowie zmarł śmiercią tragiczną Dymitr Rewucki /?/ znany historyk
muzyki ukraińskiej.

Teatr na Ukrainie ma coraz większe powodzenie. Przyjemnie jest obser-
wować jak publiczność oklaskuje aktorów, jak śmieje się przy przewianiu
dowcipów przez aktorów. Ukraina zaczyna się śmiać, to znaczy, - żyje.

WEICHSELENDER po rosyjsku, 24.IV.godz.12.00.

Od początku wojny japońsko- amerykańskiej, niemieckie łodzie podwo-
dne zatopiły na wodach amerykańskich 2 miliony tonażu amerykańskiego.

Wzięty do niewoli krasnoarmejeec Pawłow z 84 dywizji piechoty, opo-
wiada o ciężkich warunkach aprowizacyjnych w Zw. Sowieckim, o bałaganie
na Kolejach i o wydawaniu żołnierzom kiepskiej broni. W czasie walk krasno-
armejeicy muszą wśród zabitych wyszukiwać lepszej broni.

Napastliwy wieńsz na Zw. Sowiecki, którym kieruje gruzińska mapła.
Niebawem nastąpi koniec Zw. Sowieckiego, a odrodzi się prawdziwa Rosja.

BEIRUT po polsku, 23.IV.godz.23.00.

Bułgaria zmniejszyła racje żywnościowe i tak np. mięso będzie
wydawane tylko 4 razy w tygodniu.

D.N.B. podaje, że 43 rzemieślników holenderskich wyjechało z Hol-
dii na roboty do Charkowa. Jest to pierwsza grupa z zespołu 800 osób, które
mają wyjechać.

Parlament bułgarski rozpocznie swoje prace w końcu maja br.
Jak uważają koła polityczne sesja ta będzie poświęcona sprawom wewnętr-
nym. - Kanada zastanawia się nad zerwaniem stosunków dyplomatycznych z
Vichy. Jest to jedyne dominium bytyjskie, utrzymujące dotąd stosunki dypl-
matyczne z rządem Vichy.

Stalin przyjął w dniu dzisiejszym ambasadora Stanów Zjednocz.

Z ostatniej chwili.

BERNO SZWAJCARSKIE, po francusku, 24. IV. godz. 13.45.

Pan Feltscher z departamentu spraw zagranicznych, otrzymał rangę ministra pełnomocnego. Przypuszczalnie będzie on wyznaczony do Berlina, dla pełnienia czynności na miejsce zmarłego niedawno posła szwajcarskiego.

Przybyły do N. Yorku premier Norwegii oświadczył, że sojusznicy powinni niezwłocznie donieść ataku dla zajęcia północnych wysp norweskich, w celu zwiększenia bezpieczeństwa północnego szlaku morskiego do Rosji.

Ambasador Stanów Zjednoczonych w ZSRR, adm. Stanley, przyjęty został przez Stalina w obecności Mołotowa. Rozmowa trwała godzinę.

W Waszyngtonie podpisano układ między Stanami a Peru, zapowiadający Stanom przywóz kauczuku i wełny z Peru na przeciąg najbliższych 5-ciu lat.

Posel francuski w Pretorii /Afryka południowa/, uda się statkiem szwedzkiej wiozący dyplomatów apotykańskich z Dalekiego Wschodu, do Ameryki.

Księżniczka Julianna i książę Bernard bawią w Białym Domu.

NEW YORK C.B.S. po angielsku i francusku, 24. IV. godz. 14.00.

Japoński minister spraw zagranicznych Togo, który stał w swych przemówieniach z powiadał zmiążdżenie W. Brytanii i Stanów, wygłosił obecnie mowę, w której ograniczył się do stwierdzenia, że siły zbrojne Japonii stanowią potężną zaporę obronną. Jak donoszą z Ankary, tamtejsze koła wojskowe wyciągają stąd wniosek, że Japonia przechodzi obecnie zdecydowanie do defensywy.

Jak się okazuje nie tylko w Norwegii, ale i w samej Rzeczypospolitej mobilizuje się obecnie do obrony przeciwlotniczej dzieci poniżej 15 lat.

Jeden z urzędników ambasady francuskiej w Waszyngtonie, który w związku z dojściem do władzy Laval'a podał się do dymisji, wstąpił obecnie w stopniu majora do armii kanadyjskiej. Poseł francuski w Afryce południowej zawiadomił Vichy, że zrywa z rządem Laval'a i udaje się do Ameryki.

W Waszyngtonie, obserwatorzy są zdania, że należy oczekiwać niebawom zerwania stosunków dyplomatycznych między Kanadą a Vichy.

Jak stwierdzają podróżni na Madagaskarze nie są czynione najmniejsze przygotowania dla obrony wyspy przed Japończykami. Jedyną aktywność jaką przejawiają władze tamtejsze, polega na uprawianiu silnej propagandy antyalianckiej, oraz na aresztowaniu około setki osób podejrzanych o sympatie proaliantkie.

Na żądanie Gen. Mac Arthura, rząd australijski postanowił przerzucić 50 tys. robotników do przemysłu wojennego z innych przemysłów dla wojny nie istotnych.

Korespondenci neutralni donoszą, że Niemcy zwrócili się do Węgier ponownie z żądaniem wysłania 500 tys. wojsk na front wschodni. Agencja Tass, która również o tym donosi, twierdzi, że Węgrzy obawiając się ataku ze strony Rumunii odrzucili żądania niemieckie.

Gen. Prioux został zwolniony przez Niemców rzekomo ze względu na stan zdrowia, = sądzić jednak należy, że nastąpiło to na skutek porozumienia z Laval'em, dla wywarcia wrażenia na opinii francuskiej.

Niemcy wezwali gen. Michajłowicza do poddania się, grożąc w przeciwnym razie represjami w stosunku do rodzin dowódców partyzanckich, niedawno aresztowanych w charakterze zakładników. Sekretarz Stanu Hull podkreślając że jest to nowe niesłychane barbarzyństwo, złożył na ręce posła Jugosławii wyrazu podziwu rządu i narodu amerykańskiego dla bohaterkich obrońców Jugosławii.

Wobec śmierci żony amb. Leahy, w Waszyngtonie spodziewają się, że przyspieszy on swój wyjazd i przybędzie do Stanów około 1. Maja.

Na całym obszarze Stanów przystąpiono do podziału robotników na kategorię, udającą się do pracy w pewnych określonych godzinach, a to dla usprawnienia transportu.

Radiostacje niemieckie starają się za wszelką cenę zbagatelizować znaczenie ostatniego raidu brytyjskiego na Boulogne. Germanofiliska prasa hiszpańska, w szczególności dziennik A.B.C. wywodzi, że Niemcy z łatwością potrafiliby to samo zrobić, ale nie uważają takich działań za celowe.